

Jak zrobić to dobrze?

”

Przedsiębiorcy nie muszą się obawiać, że środkami pracowników będzie zarządzała instytucja nieposiadająca doświadczenia czy posiadająca niestabilną sytuację finansową, ponieważ instytucje te, aby mogły zostać dopuszczone do zarządzania środkami gromadzonymi w PPK, musiały spełnić szereg określonych ustawowo wymogów, w tym posiadać odpowiednie doświadczenie i spełniać wymogi kapitałowe.

Na co powinni zwrócić uwagę średni przedsiębiorcy, wybierając instytucję zarządzającą PPK?

Z dniem 1 stycznia 2020 r. podmioty zatrudniające powyżej 50 osób mają obowiązek utworzenia w swojej firmie pracowniczych planów kapitałowych dla osób zatrudnionych. Oznacza to, że ci przedsiębiorcy będą zobowiązani do zrealizowania ciążących na nich obowiązków na podstawie przepisów ustawy o pracowniczych planach kapitałowych z dnia 4 października 2018 r. Co należy wziąć pod uwagę, przystępując do wyboru instytucji zarządzającej PPK?

DR PAULINA SOŁTYS

Podmioty zatrudniające, dokonując wyboru instytucji finansowej, mogą wybierać tylko spośród podmiotów wpisanych do Ewidencji PPK.

Po roku od wprowadzenia w życie ustawy o PPK, czyli od dnia 1 stycznia 2020 r., obowiązek utworzenia PPK obejmuje również podmioty, które zatrudniają co najmniej 50 osób (zatrudnionych według stanu zatrudnienia obliczonego na dzień 30 czerwca 2019 r.). Jednym z obowiązków przedsiębiorców w procesie tworzenia PPK jest wybór instytucji finansowej, która będzie organizowała i tworzyła PPK w firmie. Jednakże wyboru instytucji podmiot zatrudniający nie może dokonać samodzielnie i dobrowolnie.

W POROZUMIENIU ZE ZWIĄZKIEM ZAWODOWYM

Podmiot zatrudniający wybiera instytucję finansową, z którą zostanie zawarta umowa o zarządzanie PPK, w porozumieniu z zakładową organizacją związkową działającą w tym podmiocie. Wyboru instytucji należy dokonać również na podstawie warunków wskazanych szczegółowo w ustawie o PPK.

Co jeśli w firmie nie działa związek zawodowy? W tym przypadku ustawa wprowadza odrębną regulację, mówiącą, że jeśli w podmiocie zatrudniającym nie działa zakładowa organizacja związkowa, podmiot zatrudniający wybiera instytucję finansową, z którą zostanie zawarta umowa o zarządzanie PPK, w porozumieniu z reprezentacją osób zatrudnionych wyłonioną w trybie przyjętym w danym podmiocie zatrudniającym. Przez reprezentację osób zatrudnionych należy rozumieć jakiegokolwiek działające u danego pracodawcy przedstawicielstwo reprezentujące interesy pracowników, np. radę pracowników lub komisję socjalną powołaną dla celów związanych z działalnością socjalną w postaci zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. Może to być również reprezentacja pracowników wybrana wyłącznie do celów związanych z utworzeniem i zaopiniowaniem instytucji organizującej PPK w firmie.

Należy zwrócić uwagę, że wpływ związku zawodowego czy też reprezentacji pracowników na wybór instytucji finansowej ma jedynie konsultacyjny charakter, co sugeruje zawarcie w przepisie stwierdzenia „w porozumieniu”. Następne wątpliwości pojawiają się w przypadku, gdy podmiot zatrudniający nie wypracuje porozumienia ze związkiem zawodowym czy też reprezentacją pracowników. Tutaj również odpowiedzi dostarcza przepis art. 7 ust. 5 ustawy o PPK, który mówi, że jeżeli na miesiąc przed upływem terminu, w którym podmiot zatrudniający jest obowiązany do zawarcia umowy o zarządzanie PPK, nie zostanie osiągnięte porozumienie, podmiot zatrudniający wybiera instytucję finansową, z którą zostanie zawarta umowa o zarządzanie PPK samodzielnie, ale z zastosowaniem kryteriów wskazanych w ustawie o PPK. Oznacza to, że w przypadku

Opłata za zarządzanie środkami finansowymi w PPK nie może być wyższa niż 0,5 proc. wartości aktywów netto funduszu w skali roku.

Wynagrodzenie instytucji zarządzającej za osiągnięty wynik nie może być wyższe niż 0,1 proc. wartości aktywów netto funduszu w skali roku.

PPK nie przewidziano żadnej ważnej czy też decydującej roli dla związków zawodowych czy innych reprezentacji pracowników, jest to jedynie ograniczony konsultacyjny wpływ na decyzje podejmowane autonomicznie przez pracodawcę.

WAŻNE TERMINY

Odnosząc termin zawarcia umowy o zarządzanie maksymalnie do dnia 24 kwietnia 2020 r. do terminu wyboru instytucji prowadzącej PPK, należy podkreślić, że jeśli do dnia 24 marca 2020 r. podmiot zatrudniający nie dojdzie do porozumienia ze związkiem zawodowym lub reprezentacją pracowników co do tego, jaka instytucja ma prowadzić PPK, może dokonać jej wyboru samodzielnie, ale dopiero po 24 marca 2020 r.

KTO MOŻE ZARZĄDZAĆ PPK?

Przedsiębiorcy zatrudniający powyżej 50 pracowników, tworząc PPK i wybierając w okresie styczeń–marzec 2020 r. instytucję finansową, muszą pamiętać również, że zarządzaniem PPK może zajmować się instytucja finansowa, która:

- posiada co najmniej trzyletnie doświadczenie w zakresie zarządzania funduszami inwestycyjnymi typu otwartego, funduszami emerytalnymi lub otwartymi funduszami emerytalnymi, a w przypadku zakładów ubezpieczeń – co najmniej trzyletnie doświadczenie w prowadzeniu działalności w zakresie oferowania ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym;
- posiada kapitał własny, a w przypadku zakładów ubezpieczeń – dopuszczone środki własne w wysokości co najmniej 25 mln zł, w tym co najmniej 10 mln zł w środkach płynnych rozumianych jako lokaty określone dla funduszu rynku pieniężnego, o którym mowa w art. 178 ustawy o funduszach inwestycyjnych;
- zarządza odpowiednią liczbą funduszy lub subfunduszy zdefiniowanej daty.

Podmioty zatrudniające, dokonując wyboru instytucji finansowej, mogą wybierać tylko spośród podmiotów wpisanych do Ewidencji PPK. Do Ewidencji PPK prowadzonej przez

Analizując przepisy dotyczące terminów zawarcia umowy o zarządzanie oraz umowy o prowadzenie, warto zaznaczyć, że dla podmiotów, które zatrudniają powyżej 50 osób, maksymalne terminy, w których podmiot zatrudniający powinien zawrzeć te umowy, są następujące:

- 1. Maksymalny termin zawarcia umowy o zarządzanie z instytucją finansową prowadzącą PPK – 24 kwietnia 2020 r.**
- 2. Maksymalny termin zawarcia umowy o prowadzenie z instytucją finansową prowadzącą PPK – 11 maja 2020 r.**

Polski Fundusz Rozwoju zostało wpisanych 20 instytucji oferujących prowadzenie i zarządzanie pracowniczymi planami kapitałowymi. Listę instytucji oraz oferty dotyczące zarządzania środkami w PPK można sprawdzić na stronie www.mojepkk.pl prowadzonej przez Polski Fundusz Rozwoju.

Instytucje, które zostały wpisane do ewidencji, to fundusze inwestycyjne, zarządzane przez Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych (TFI), fundusze emerytalne, zarządzane przez Powszechne Towarzystwo Emerytalne (PTE) albo Pracownicze Towarzystwo Emerytalne (PrTE), jak również zakłady ubezpieczeń (np. Compensa Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. Vienna Insurance Group). Nadzór nad instytucjami finansowymi prowadzącymi rachunki uczestników PPK i inwestującymi zgromadzone na nich środki sprawuje Komisja Nadzoru Finansowego. Instytucje te, aby mogły zostać dopuszczone do zarządzania środkami gromadzonymi w PPK, musiały spełnić szereg określonych ustawowo wymogów, w tym posiadać odpowiednie doświadczenie i spełniać wymogi kapitałowe, stąd przedsiębiorcy nie

Wsparcie przedsiębiorców podczas wdrożenia PPK ze strony instytucji finansowej, czyli odpowiednia akcja informacyjna, materiały, rozmowy, szkolenia z pracownikami, osobami zajmującymi się administracją PPK, to ważny punkt przy wyborze podmiotu zarządzającego PPK.

muszą obawiać się, że środkami pracowników będzie zarządzała instytucja nieposiadająca doświadczenia czy posiadająca niestabilną sytuację finansową.

WAŻNE KRYTERIA WYBORU

Przedsiębiorcy muszą pamiętać, że wyboru instytucji finansowej należy dokonać z uwzględnieniem określonych przesłanek. Istnieje kilka podstawowych kryteriów wyboru instytucji finansowej, które powinien w szczególności uwzględnić podmiot zatrudniający.

Rozwijając poszczególne kryteria wskazane powyżej, warto bazować na doświadczeniach podmiotów zatrudniających dokonujących wyboru instytucji finansowej w 2019 r. Doświadczenie poprzednich przedsiębiorców przy wyborze instytucji pozwala na spojrzenie od strony praktycznej na przesłanki, zgodnie z którymi należy dokonać wyboru instytucji finansowej. Przez warunki zarządzania środkami gromadzonymi w PPK rozumiemy wysokość opłaty za zarządzanie, która jest pobierana przez instytucję finansową w związku z zarządzaniem środkami finansowymi w PPK. Opłata za zarządzanie nie może być wyższa niż 0,5 proc. wartości aktywów netto funduszu w skali roku.

Drugim rodzajem opłaty w ramach PPK jest wynagrodzenie za osiągnięty wynik – nie może być wyższe niż 0,1 proc. wartości aktywów netto funduszu w skali roku – pod warunkiem realizacji dodatniej stopy zwrotu oraz osiągnięcia w danym roku stopy zwrotu przewyższającej stopę referencyjną i osiągnięcia na ostatni

dzień wyceny w listopadzie w danym roku stopy zwrotu na poziomie nie niższym niż 75 proc. najwyższych stóp zwrotu funduszy tej samej zdefiniowanej daty. Znamienne jest to, że opłaty za osiągnięty wynik instytucja nie będzie mogła pobierać w okresie do końca roku kalendarzowego, w którym upływa termin dwóch lat od dnia utworzenia funduszu inwestycyjnego, funduszu emerytalnego lub subfunduszu. Po zapoznaniu się z ofertami instytucji finansowych możemy zauważyć, że niektóre z podmiotów np. przez pierwszy rok PPK nie pobierają opłaty za zarządzanie, dodatkowo opłata za zarządzanie będzie również często uzależniona od tego, w jakim funduszu zdefiniowanej daty będą inwestowane środki danego uczestnika.

WAŻNE WSPARCIE

Wśród warunków zarządzania podmioty zatrudniające zwracały uwagę na obsługę i wsparcie we wdrożeniu programu przez poszczególne instytucje, a w szczególności: czy instytucja zapewni pracodawcy dedykowaną infolinię, platformę internetową czy szkolenia, dodatkowo dla podmiotów zatrudniających ważne było, jak będzie prowadzona akcja informacyjna wśród pracowników. Wsparcie przedsiębiorców podczas wdrożenia PPK ze strony instytucji finansowej, czyli odpowiednia akcja informacyjna, materiały, rozmowy, szkolenia z pracownikami, osobami zajmującymi się administracją PPK, to ważny punkt przy wyborze podmiotu zarządzającego PPK. Dla wielu podmiotów duże znaczenie miała polityka informacyjna, czyli transparentność komunikacji z rynkiem i klientami.

EFEKTYWNOŚĆ I DOŚWIADCZENIE

Przez efektywność w zarządzaniu aktywami uczestników należy rozumieć sposób inwestowania aktywów pochodzących z PPK, w tym długoterminowe zyski i ich powtarzalność oraz podejmowane ryzyko, proces i politykę inwestycyjną, czyli sposób, w jaki zarządzany jest kapitał klientów oraz wartość zarządzanych aktywów. Efektywność w zarządzaniu oraz doświadczenie to również dotychczasowe wyniki instytucji, ponieważ historycznie możemy sprawdzić, jak dotychczas dana instytucja zarządzała funduszami. Organizując spotkania z instytucjami finansowymi, którymi podmiot zatrudniający jest zainteresowany, warto poprosić o przedstawienie osiągniętych przez potencjalnych zarządzających PPK stóp zwrotu, poprzednie wyniki inwestycyjne. Nie bez znaczenia przy wyborze instytucji finansowej pozostaje przesłanka doświadczenia w zarządzaniu funduszami inwestycyjnymi lub funduszami emerytalnymi.

W tym zakresie oczywiście najważniejsze będzie, jak długo dany podmiot istnieje na rynku finansowym, jak duże ma doświadczenie w zakresie inwestowania pieniędzy pracowników czy choćby funduszy emerytalnych. Patrząc na doświadczenie, warto też dokonać porównania do funduszy cyklu życia: czy dany podmiot inwestował środki w tego rodzaju fundusze. Podmioty zatrudniające w ramach tej przesłanki sprawdzały również skalę działalności instytucji zarządzającej (nie ma podejrzeń o wyjście z polskiego rynku kapitałowego). Poza doświadczeniem w inwestowaniu w ramach funduszy cyklu życia warto również sprawdzić doświadczenie w obsłudze grupowych rozwiązań pracowniczych (Pracownicze Programy Emerytalne, Pracownicze Programy Inwestycyjne lub Oszczędnościowe

WAŻNE KRYTERIA WYBORU INSTYTUCJI FINANSOWEJ

- proponowane przez instytucję finansową warunki zarządzania środkami gromadzonymi w PPK,
- efektywność tej instytucji w zarządzaniu aktywami,
- posiadane przez nią doświadczenie w zarządzaniu funduszami inwestycyjnymi lub funduszami emerytalnymi,
- najlepiej rozumiany interes osób zatrudnionych.

oraz liczba uczestników w tych programach). Pieniądze uczestników, w tym przypadku pracowników, to ważne środki inwestycyjne, więc warto wybrać instytucję finansową, która posiada doświadczenie w obsłudze tego typu rozwiązań.

INTERES PRACOWNIKÓW

Najwięcej problemów dostarczała przedsiębiorcom analiza przesłanki „najlepiej rozumiany interes osób zatrudnionych”. Co należy rozumieć przez to stwierdzenie? Pojęcie to najprościej wytłumaczyć, odwołując się do konieczności wyboru instytucji finansowej w porozumieniu ze związkami zawodowymi lub reprezentacją pracowników. Wyboru instytucji należy dokonać przy wsparciu pracowników (ich reprezentacji, którą są związki zawodowe lub wybrane osoby). Instytucja powinna zostać wyłoniona z doradztwem pracowników, podmiot zatrudniający powinien wysłuchać przedstawicieli pracowników i wspólnie z nimi dokonać wyboru instytucji zarządzającej PPK. ●

DR PAULINA SOŁTYS

Trener, radca prawny, doktor nauk prawnych w dziedzinie prawa pracy.

